

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hónapra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábozott
sorokint 5 kr-ával
számoltatnak.

Két programbeszéd.

— Mayer Emil és Márk Endre. —

Debreczen, október 19.

Azok a fényes, el nem vitatható sikerek, amelyeknek hatását összes kulturális és gazdasági életünkben érezzük és amelyeknek látására a művelt külföld elismeréssel és bámulattal adózik a magyar nemzetnek, az ország választó közönségét is arra a meggyőződésre vezérlik, hogy tökéletesen helyes az a politika, amely az 1867-diki kiegyezésen alapul és a melyet az ország szabadelvű pártja követ.

Ezen az alapon voltak elérhetőek mindama nagy sikerek, amelyek hazánk nagy arányú föllendülését jelentik. Ez a párt hozta létre ama nagyszámu korszakalkotó intézményeket, amelyek célja a magyar állameszme megszilárdítására, a jogegyenlőség biztosítására, a személyes szabadság megóvására és védelmére irányul.

A szabadelvű párt tényekkel bizonyította igazi nemzeti politikáját, az örökkön örökké tagadó pártok tanai pedig csak frázisoknak bizonyultak.

Ennek a jobb és boldogabb korszakot előkészítő öntudatos, békés politikának diadalaithirdette tegnap Debreczen sok száz választó polgára előtt és ezek tüntető helyeslése között városunk első választókerületének szabadelvű képviselőjelöltje **Mayer Emil**.

A szabadelvűpárt az ő nevét irta lobogónkra, amely alatt a tisztességes, becsületes harezot megfogjuk vivni az első kerületben azzal az ellenzékkel, amelyről pártunk ottani elnöke a tiszteletnek és becsülésnek olyan hangján emlékezett meg, amely szokatlan az ellenzéknel, ahol a számitás és be nem váltható ígéretek mellett a rágalmat és gyanusítást tartják a legjobb fegyvereknek a választások lázas küzdelmében.

Mayer Emil egy emberöltő óta ismerjük; harmincz év óta hű és szorgalmas munkása ő városunk haladásának.

Alapos szakképzettséggel vezetői Debreczen félszáz év óta álló legnagyobb ipartelepét és tartja fenn azt mostoha gazdasági viszonyai között is a virágzás utján.

Ez a szakképzettség helyet jelöl neki a parlamentben is. A közügyek terén kifejtett tevékeny-

sége és szerzett érdemei ugymint kétségbevonhatatlan hazafiassága, a polgársággal érezni tudó szíve és politikai elveihez tántorithatatlan ragaszkodása, az ellenpárt sajtó organumának minden kicsinylésével is el nem nyomható népszerűsége olyan ellenfelévé teszi **Mayer Emil** Thaly Kálmánnak, az általunk is nagyrabecsült tudós férfiúnak és lelkes hazafinak, akivel szemben nem lesz lealáztatás, ha a választás esélyei úgy alakulnak, hogy ő marad kisebbségben.

Programbeszéde a nyílt és őszinte debreczeni polgár hazafias megnyilatkozása volt és teljes garanciát nyújt arra nézve, hogy Debreczen város polgársága méltó kezekbe teszi le elveinek és érdekeinek képviselését.

Márk Endre programbeszédét két felé kell választanunk, ha szólni akarunk róla. Már pedig szó nélkül nem hagyhatjuk. Egyik, amelyik nem tartozik hozzá s így el is maradhatott volna. A másik, amelyikben vallást tesz az ő politikai hitéről és megmutatja azt az irányt, amelyen megválasztatása esetén haladni fog a parlamenti élet mezején.

Nos hát lássuk azokat, amiknek elmondását igazán nem vártuk volna éppen **Márk Endrétől**.

Azzal vádolja pártunk intéző bizottságát, hogy elzárta a választókat kívánságaik kifejezésének lehetőségétől s egyenesen az intéző bizottságra hárítja a netalán bekövetkező kellemetlen eshetőségekért a felelősség súlyát. Ő pedig mossa kezeit. Mert hiszen ő a békét akarta és nem a testvérharcot. Ez a vád — megbocsát nekünk **Márk Endre** ur, — homlok egyenest ellenkezik az ő pártja végrehajtó bizottsága elnökének a mult vasárnapi beszámolóok meghallgatására összehívott pártgyűlésen tett kijelentésével. Mert a Nagy Sándor felszólalásában nyíltan és világosan benne volt annak elismerése, hogy a II. kerületbeli választók igenis megkérdztettek. Hogy ilyen nyilatkozat hangzott el a városháza nagy termében, azt igazolhatja pártunk nagyérdemű elnöke is, akinek pártatlansága és tapintata csak azért nem engedte a Nagy Sándor által tett indítványt ott tárgyalatni, mert az nem volt napirendre kitűzve.

Annak indokolásába pedig, hogy az okt. 11-dikén d. e. 9 órakor lezajlott pártgyűlés miért nem vezethetett más eredményre és miért kellett az elnöknek olyan enunciaciót tennie, amelyet tett, azt **Márk Endre** ur előtt, aki bizonyosan értesült a gyűlés alkotó elemeiről, felesleges bővebben belebocsátkoznunk.

Ami már most az intéző bizottság azon határozatát illeti, hogy a Márk-esoport végrehajtó bizottságának kérelmére Király Ferencz mellett nem jelentette ki hivatalos jelöltül **Márk Endrét** is, — ezért legkevésbébbé illetheti vád. Es csak a meg nem zabolázott tulérzékenység ragadhat el bármely párttagot annyira, hogy akkor amidőn pártja elveinek diadaláért küzd ő

is, amidőn ugyanazon magasabb czélok fűzik elvtársaihoz, mégis efféle vádakkal és gyanusításokkal lép fel a nagy nyilvánosság előtt és a belső meghasonlás szításával gyöngíti a párt erejét. Nem ez, mint a közös ellenség előtt megmutatása az Achilles saroknak. És ráillik a farkasról és a bárányról írott meséje az öreg Aesopusnak. A farkas szerepét a **Márk Endre** hivei játsszák, akik a folyó partján fentebb állanak, annyiban, hogy ők kezdték a mozgalmat.

Az intéző bizottság amidőn egyhangulag ugyanugy határozott, amint az utczai bizalmi férfiak többsége is nyilatkozott, nem csupán azon legjobb meggyőződése szerint cselekedett, melylyel egyedül látta legbiztosabban győzelemre vihethőnek a szabadelvűség lobogóját, — de a neveltségességtől is megakarta óvni magát és a pártot.

Mert nem-e képtelenség lett volna két hivatalos jelöltet léptetni fel?

Az intéző bizottság ezt már azért sem tette, mert azt hitte, hogy **Márk Endre** ur, a párt bizalmi állásainak egyik legfontosabbikát, a titkári állást elfoglaló tagja, a mindig buzgólkodó párttag, aki már annyiszor segítette diadalra elveinket, aki legjobban tudja, mily nagy értéke van a pártfegyelem szigorú megtartásának, igen az intéző bizottság azt hitte, hogy ő tiszteletben fogja tartani most is a pártfegyelemben és az összetartásban rejlt erőt; a párt érdekeinek alá fogja rendelni az ő mindig közjóért dolgozó, tiszteletreméltó becsülvát.

Ez nem történt meg. Most már aligha változtathatunk az így alakult helyzetben. Adja Isten, hogy a választás után egyik tábornak se legyen oka szemrehányást tenni a másiknak és ne maradjanak fenn olyan keserőségek, amelyek az együttes működést azontul is lehetlenné tegyék.

Márk Endre beszédének többi része a tulajdonképeni program, amely szerint ő a 67-diki kiegyezés alapján áll és liberálisnak vallja magát. A részleteknél legfontosabb annak kijelentése, hogy a magasabb kvótát nem szavazza meg, a vám és kereskedelmi szerződés meghosszabbítását is csak a magyar érdekeknek nyújtandó teljes garanciák mellett pártolná. Agrár és szociális programjában is sok mindent ígért, valamint óvatos körülírással a közigazgatás államosítását sürgeti.

A beszéd tagadhatatlanul zajos hatást ért el.

Gróf Degenfeld Pál.

— A h-nánási választókerület képviselőjelöltje. —

Nem bemutatni, de lelkükre kötni akarjuk **Degenfeld Pál** grótot, a hajdunánási kerület érdemes választó polgárainak. Nem kell bemutatnunk őt, mert ismerik e megyében a fiatal grótot mindnyáján. Hisz itt nőtt fel közöttünk és most is a mienk, mint megyei közigazgatásunk egyik legképzettebb, legbuzgóbb munkása.

ványszerűleg fellépett. Az állategészségügyi rendőri hatóság a Hortobágy 27, 28, 29 és 30 ik járásaira, Iltata, Ohat, Zám és Álomzugra annak következtében a mai naptól fogva elrendelte a zárlatot. Az odavezető utakra határőröket állítottak fel, járványtáblákat alkalmaztak s a szomszédos községeket átíratban értesítették, hogy az említett helyekre nézve a hantottak körmít állatok ki és bevitelét tilos.

— **Leégett üveggyár.** A fekete erdői üveggyár, a mely az egyesült magyarhoni üveggyárak tulajdonát képezi — mint levelezőnk írja — szombaton ismeretlen okból kigyuladt s porig égett. A részvénytársaság kára mintegy 60,000 forint, a mely azonban a teljes érték erejéig biztosítva volt.

Színház.

(P.) Szombaton negyedszer került színre a „*Királyné dragonyosa*” című operett, igen szép számu közönség előtt. Az előadás kifogástalan gyorsasággal és kitünő precizitással ment s a sok jóízű mókán kitünően mulatott a közönség.

Sedain szerepét ezuttal *Kállay* Luiza énekelte, kinek szép alt hangját mindég nagy élvezettel halljuk, ez estén pedig különösen kitünően volt disponálva s minduntalan tapsokra ragadta a közönséget. Játéka is elegáns s nagyon megérdemelte azt a szép virágkosarat, melyet a zenekarból nyújtottak fel neki.

Szende Anna (Róza) igazán méltó partnere volt, olyan jó kedvvel, annyi sikkkel játszott, énekelte, hogy alig győzte ujránzi egyes számait. Ő is kapott egy óriási virágvedret, melyet nehézségénél fogva öltözőjében nyújtottak át neki.

A *Follinus* (Achilles) véu gigerlije most sem tévesztette el hatását, mint általában azt az ő természetes és minden czikornyától ment kómikuma mindenkor megteszi.

Békessy Gy. (Montanciel), *Rubos* (Pamfil) *Sziklay* (örnagy), *Locsarekné*, (Bellardoise) szintén a régi jók voltak s így a közönség teljes megelégedéssel hagyta el a színházat.

Vasárnap délután gyermek és népelőadásul a „*Méltóságos eszmadia*”, Rónaszéki Gusztáv bohózata került színre, kis számu közönség előtt.

A darab maga nem sokat ér, mert hiszen mindössze egy ötleten alapszik, de a szereplők jó alakítása minden esetre felelőtest érdemel. Így *Szabó* Irma igen szép tehetséget árult el a szerelmes leány szerepében, melyet élénken és sűrű tetszés nyilvánítások mellett játszott meg. *Szende Anna* (Klári) pompás tüzről pattant szobacziezus volt; *Rubos* tökéletesen bele találta magát a kerek székbe, de a grófi terembe is s az elkeseredett eszmadia legényt hü alakításban mutatta be. *Páspöki* (Mallér Mátyás) a régi jó volt, a kiről mindenki tudja, hogy alakításai mind kabinet alakítások.

Mindnyájan kivették a részüket az elismerésből s sokszor hívták lámpák elé.

Vasárnap este került itt először színre *Pintér Imre* népszínműve „*Szellő Judit*”.

A darab minden esetre kiemelkedik az az újabb népszínmű gyárak termékei közül, bárha első felvonása nagyon ismerős alakokkal van tele. Ennek a felvonásnak még az eszme menete is ugyanaz mint a Falu rossza első felvonásának. Ott van *Feledi Boris*, *Bátki Teresi*, *Göndör Sándor*, *Feledi Gáspár*, *Gonosz Pista*, *Feledi Lajos*; a szobában mulató nép; az udvar sötétségében kedvesét váró

falu rossza, kezében a pisztolylyal s hogy a felvonás is nem lövéssel végződik az csak a *Hajnal Bandi* józan megfontolásának köszönhető. Van aztán benne jövendő mondó ezigány aszony a ki lop mint a Tolonczban és az ugyaninnen kiköleszött *Mravcsák*, csak hogy szelidebb kiadásban.

Szóval nagyon sok ismerős alak van a darabban, de meg kell vallani, hogy a szerző ezeknek is csak a javát válogatta ki.

Meséje tulajdonképpen nincs is. A leány szeret, elbukik és kedvese a földesur fia elhagyja. Viszont a leányért a juhász legény epekedik a ki nem hagyja el még akkor sem, mikor a gyermek históriája kitudódik. A leányt meghatja ez a végtelen szeretet s utoljára is viszonzza a juhász szerelmét s egymáséi lesznek.

Egy kabinet alak van a darabban a *Galamó Mihály* (Sziklai) alakja. Ez aztán leszámítva egy kis gonoszkodást, csakugyan eredeti, jóízű alak, Hát ebben a szerepben *Sziklay* letette a remekét s ezt az alakítását bátran felírhatja azok közé, a melyeknek párja nem igen sok akad a vidéken. — Játéka az eredeti és típusnak megnyilatkozása. Az igazi paraszthumor netovábbja. Minden legkisebb mozdulata, minden elejtett szava a leggondosabb tanulmányt árulja el s ha bár szerepe a túlzásra nagyon is sok tért nyit, őrizkedik az indiszcretiótól s ez által lesz alakja kabinet alakká. Ennél jobban megjátszani ezt a szerepet lehetetlennek látjuk, ennél fogva teljes elismeréssel adózunk neki azért a sok élvezetért mit ez estén oly pazarul nyújtott.

Komjáthyne (Szellő Judit) az ő nagy művészetével ezuttal is kitünő hatást keltett s különösen a 2-ik felvonás nagy jelenetében tünt ki drámai ereje, a mikor gyermekét elvesztettnek, gondolva elárulja titkát a kezéért esengő *Hajnal Bandi* előtt. Igen szép és megdöbbentő jelenet volt s a közönség hálásan tapsolt.

Kapossy Józsa (Katicza) a pajkos leányt olyan kedvvel, olyan tüzzel játszotta, hogy majd leszedték a szinpadról. Dalait — melyek pedig a zeneszerzőnek nem sok babért szereznek — pompásan adta elő s sokszor kellett meg is ujránzi.

Igen szép alakítás volt a *Békessy Gyulaé*. (*Hajnal Bandi*) Őt bátran hasonlíthatjuk a hajdani *Szabó Bandi*hoz, a kire ugy megjelenése, mint kitünő bariton hangja emlékeztetnek. Ugy hisszük — reá nézve nem kis dicséret az, ha ahoz a *Szabó Bandi*hoz hasonlítjuk, a ki egykor dédelgetett kedvence volt nálunk még a nőnemenlevő közönségnek is.

Follinus egy tipikus alakot mutatott be *Sipos Marci* csavargó személyében. Nagy mester ő az ilyenek alakításában s bizony tanulhatnának tőle a többi komikusok is, hogy mint lehet egy ilyen szerepet kitünően játszani anélkül, hogy a jó izlést a legtávolabbról is sértené.

Rubos (Gyuri), *Csigaházi Etel* (Ágnes), *Barta* (Balog) és *Vidor* (Andor) szerepeiket közmelegelédesre töltötték be.

A jó előadást telt ház nézte végig.

* **Színház a közelvidéken.** H.-Böszörményben ez idő szerint két színházgató is jelentkeznek színelőadások tartására. Nagy Dezső már korábban tudatta a böszörményiekkel, hogy megkezdi ott előadásait, de azóta még nem jelentkezett. A mult héten pénteken *Balogh Árpád* színházgató, ki jelenleg H.-Nánáson működik társulatával, másodmagával megjelent Böszörményben s az illetékesek előtt kijelentette, hogy hajlandó volna társulatával Böszörményben előadásokat tartani. Valószínű — mint a „H.-Böszörmény és Vidéke” írja, hogy *Balogh Árpád* társulata fog már a napokban ott játszani, ha Nagy Dezső addig nem adna hírt magáról.

Irodalom — Művészet.

* **Kóbor Tamás új könyve.** Kóbor Tamás, újabb novelláinak legjavát kötetbe gyűjtötte, mely *Félisten* címmel most hagyta el a sajtót. Kóbor Tamás munkáit sokkal jobban ismeri a közönség, sem hogy most e helyen felkellene őt fedeznünk. Új könyvében is, mely „*Félisten*” címét a kötet leghosszabb darabja után nyerte, benne van mindaz a jeles írói kvalitás, mely Kóbor Tamás munkáit olyan vonzóvá teszi s mely őt újabb íróink elsői közé emelte. Éles megfigyelés, markáns jellemzés, a gondolkodás mélysége, hangjának szokatlan eredetisége jellemzik a kötet minden egyes darabját, melyeknek elolvasását magunk részéről a legmelegebben ajánljuk olvasóinknak. A könyvet *Légrády* testvérek-czég adta ki, elegáns, izléses kiállításban. Ára 1 frt 20 kr.

Zsidóország visszaállítása.

— *Érmihályfalvai terv.* —

A mi nem sikerült a száz milliókkal bíró báró *Hirschnek*, arra vállalkozik most egy *érmihályfalvai szegény ördög*: hogy visszaállítsa *Salamon* és a *Makabeusok* királyságát, a melynek választott népét 1825 esztendőkkal ezelőtt *Titus* légiói szórták a világ minden részébe. Csak egy szánalomra méltó meghibbant elmében fogamuzhatott meg ilyen eszme, a melyet az alábbi levélben írott meg egy fővárosi lap szerkesztőségéhez *Beck Jakab* nevű *érmihályfalvai lakos*, az ő fantáziájában: *III. Jakab*, *Palesztina királya*. A máskülönten elég mulatságos levél a maga eredeti állapotában a következő:

„Van szerencsém megkérni, sziveskedjen a következő ujdonságot az ujdonságok közt, állíttatni ha van heje:

„*Palesztinai kivándorlás.*”

Van szerencsém kedves *Izraelita* hitársaimat felhívni, midőn hogy már 10 éve a nagyhatalmaktól mint leendő *Palesztina* Végrehajtó ki vagyok nevezve. Tervem az összes *Izraelita* népet, legyen ortodox, legyen *Státuszquo*, legyen haladó párt, akinek kedve fel van építve egy külön *Izraelita* államot alapítani *Palesztinába*. Azon ország melbe tej es mez foly benne anak gyümölcsét élvezni, mint most 3000 évben és sőt kevesebb hadjáratl és kínlódással. Mert most mind a 70 többi népek jobbak és békesebb mint akkor és odakint is fognak minket támogatni, es a mindenható őrszemével őrizni. Tehát felkérem, mint biblia parancsolat minden *Izraelita* 20 éven felől fizesen egy krajczárt 1 évre. Azt a krajczárt adja oda a hitközségi elnöknek, es ez összeszedi a krajczárokat Decz. 1-sőn elköldi én hozzám.

Azon évben melyikben Deczember 1-sőig 600.000 krajczár az én pénztáromba bejött. Azon évet, tekintem a kivándorlás évének, mert a bibliába is 600.000. Volt a kivándorolt nép. Mikor aztán 600.000 krajczár összeg lesz. Kiadom azon napot, es meghatározom, hogy azon 600.000 ember gyűljön össze es utazunk muzsika szóval.

Akkor ezimem lesz *III. Jakab Palesztinai király*, mert I-ső *Jakab* volt a patriarcha. *II. Jakab* volt a középkorba angolország királya. *III. Jakab* meg én leszek mikor 600.000 emberrel kiutazom. Addig ezimem csak *Beck Jakab* rövidáru kereskedő *Érmihályfalván*, kérem a krajczárokat.”

Maradok a tekintetes szerkesztőség alázatos szolgálója

Beck Jakab

palesztinai végrehajtó

u. i. Deczember elsőn minden elnök pénzt átköldjön, hogy tudjuk minden hitközségtől hány emberre számíthatok.

tani való. Ugyhogy bizonyos fokú meddőség uralkodik e téren. Nem a törvények kevés számát érti. E miatt nem lehet panaszkodni. Hanem a [tervszerűség hiányát, a szellemi meddőséget. Mert kevés az olyan törvény, mely az igazi nemzeti karakterből van merítve,

A kivételek közé tartozik a házassági jogról szóló törvény. Ohajtandó, hogy a peres eljárás szóbeli alakja kiterjesztessék. Törekedni fog azon is, hogy minél előbb megszüntetessék a téves intézkedés, a mely a kir. táblák és a kuria hátrányainak apasztása végett a felebb vitelt akként korlátozta, hogy az alsó fokú bíróságoknál megfelelőleg gondoskodott volna az ügyek ellátásáról. Örömmel üdvözli a bűnvádi eljárást szabályozó törvényt és szorgalmazni fogja az esküdtszéki intézmény életbeléptetését.

Szölt még a szövetségi törvényről. A magyar nemzeti állam kiépítése érdekében a közgazgatás rendezéséről szóló törvényt sürgeti, abban a formájában, mely a magyar állameszmét a leghathatósabb védelemben fogja részéssíteni. A polgári jogról tervezett törvény megalkotását pedig a magyar nemzeti jogállam koronájának tekinti.

Végül csak röviden érintette a vicinális érdekek istápolását! A városnak, polgártársainak, nagynak és kicsinek jogosult érdekeit mindig előmozdítani törekszik. Nem sokat ígér, de a mit ígér, beváltja.

Ha tetszik ez a program: szolgálatára áll polgártársainak! (Hosszantartó éljenzés és taps!)

Ezzel a gyűlés eme része befejeződött.

Mayer Emil programbeszède.

Nyomban Márk Enere után Mayer Emil mondotta el programbeszédét. Ugyanazon helyen a városháza nagytermében. Az a lelkes fogadtatás, a melylyel jelöltünk találkozott, további kitarásra buzdítja elvtársainkat s azzal a tudattal tölt el mindnyájunkat, hogy a szabadelvűség zászlaját bátor és méltó férfi lobogtatja.

Géresi Kálmán pártelnök nyitotta meg a gyűlést a következő beszéddel:

Miólt az első választó kerület képviselőjelöltjét Mayer Emil urat programbeszédének megtartására felszólítanánk, szabad legyen egy dolgot felemlítenem:

Az 1-ső kerületnek olyan történeti multja van, mely a szabadelvű-pártnak kötelességévé teszi, hogy ezen kerületben a párt zászlóját soha el ne hagyja, hanem azt mindaddig lobogtassa, míg győzelemre jut.

És habár szívesen elismerem, hogy ez idő szerint az orsz. ellenzéki pártok között az az ellenzék, melylyel e kerületben szemben állunk, legjobban megérdemli tiszteletünket, mert példáját adta annak, hogy jobban tiszteli saját elveit, mint gyűlöli a kormányt és a szabadelvű pártot, habár szívesen elismerem, hogy képviselőjelöltje iránt is az egy politikai álláspontot kivéve — szíves tisztelettel viseltettünk, a mit a választási küzdelem nemesebbé tételére is szükségesnek láttam hangsúlyozni, mégis kötelességünk a legkomolyabb politikai küzdelem. Felkérem és nagyon kérem tehát a t. választó polgárokat, hogy a választási küzdelemben teljes lelkesültséggel, teljes erejük szerint vegyenek részt, és segítsék diadalra jutni pártunk zászlaját, hogy szabadelvű pártunk tisztes fennállása ezuttal is biztosítva legyen. (Zajos éljenzés.)

Ezután felszólította Kovács Lajos, dr. Simonffy István és dr. Orbán József

urakat, hogy a jelöltet megkeressék, illetve beszède megtartására felhívják.

Géresi K. bemutatta a választóknak Mayer Emilt, kit lelkes éljenzéssel fogadtak. Ezután a képviselőjelölt elmondotta tartalmas, józan és munkás politikai irányt követő programbeszédét, amelyet gyakran szakított meg élénk tetszésnyilvánítás. A programbeszédet külön mellékleten egész terjedelmében közöljük.

Géresi Kálmán a program beszéd elhangzásával köszönetét fejezte ki a képviselőjelöltnek a szép beszédért s miután újból felszólította a jelöltséget elfogadására, a választókat a mellette való buzgólkodásra, kitartásra inté.

A jelen voltak Mayer Emil lelkes éljenzése közben oszoltak el.

*

A nagy-kállói kerületben gróf Vay Adám egykori táblabíró és Szatmármegyének volt főispánja elfogadta Kállay Ferenc Ugronista és Mezőssy Béla Kossuthista ellen szabadelvű programmal a jelöltséget és holnap tartja programbeszédét.

*

A nemzeti demokrata munkáspártól azt olvassuk fővárosi lapokban, hogy több városban, így Debreczenben is jelöltet fognak állítani. Igazán kíváncsiak vagyunk, hogy melyik kerületünket éri ez a csodálatos szerencse.

*

Thaly Kálmán Debreczenben. Thaly Kálmán tegnap délután városunkba érkezett. A vasutnál a párt nevében Kertész János alelnök üdvözölte. Mire Thaly azt válaszolta, hogy őt mára két millenáris oszlop leleplezéséhez hívták, de ő többre becsüli azt a tüzoszlopot, a mely Debreczen minden polgárának hazafias szívében ég. Thaly ezután a Rigó Ferenc négyes fogatára ült, magával hozva egy koszorút, a melyet P.-Ladányon kapott és egy másikat, a melyet itt adott neki egy Deákné nevű honleány. A menetben volt 30 tagu bandérium, néhány egyelet saját zászlójával, ezigányzene és hosszú kocsisor. Az egybegyűlt vasárnapi publikum szakadatlanul éljenzte Thalyt és Kossuth Ferencet. Thaly Bekényi Péter péterfiái házához szállott, a melynek kapujában ő és Kertész János meghattottan mondtak köszönetet a közönségnek a szíves fogadtatásért. Este a képviselőjelölt tiszteletére banket volt.

*

Eötvös Károly contra Polonyi.

M.-Szoboszió, október 18.

Egy rémitő hirt hozott az éjjel a táviró Szoboszlóra: Eötvös Károly elfogadta a neki felajánlott képviselőjelöltséget Polonyi Géza ellen, nem személyi gyűlölség, hanem a becsületes, tiszta elvek alapján, mint liberális függetlenségi emberhez illik. Leirhatatlan az a hatás, a mit ez a hír a Polonyi pártra gyakorolt. Elvesztették fejüket, mégbénultak, tönkrementek, nem tudtak még lélegzethez sem jutni.

Sokan a visszalépést tanácsolták s talán, mire e sorok napvilágot látnak, már vissza is lépett Polonyi, ha az Eötvös jelölése tudomására jut. A tényállás imé:

Hajdu-Szoboszlón, mely nagyon is erős függetlenségi kerület, a kormánypárt nem állít jelöltet, azonban a függetlenségi közül többen a Polonyi évek óta tartó garázdálkodását meg is unták meg szégyenlették is. Minden lehető elkövetek tehát, hogy Polonyinak méltó ellenjelöltet állítsanak. E hó 16-án felkérte egy számos aláírással ellátott levélben az ideiglenesen alakuló végrehajtóbizottság Eötvös Károlyt a jelöltséget elfogadására. Eötvös távirata ma éjjel érkezett s következőleg szól:

„Ha a függetlenségi pártunk győzelme végett szükséges az én jelöltségem, az esetre a jelöltséget hazafias köszönettel *elfogadom*. Előbb azonban, mint esütörtökön, 22-én nem mehetek. Hogy melyik vonattal, később tudatom. 22-dike után több napra rendelkezésre állok. Kérem közölni szoboszlói hazafiakkal meleg üdvözetemet, hogy függetlenségi tiszta eszmékért oly szent buzgalommal sikra szállottak. Eötvös Károly.“

Korán reggel már óriási falragaszok hirdették, hogy a Kossuth-párt d. e. 10 órakor gyűlést tart. A multkori Szívós Béla-féle visszalépés után azt hitte mindenki, hogy Polonyi egyhangulag lesz képviselővé választva. Csalódtunk. A vendéglő nagytermébe alig lehetett bejutni, 300—400 ember tolongott ott. Fehér Gábor lelkes bevezető beszède után megalakított a tisztikar következőleg: elnökké választott Fogthü János földbirtokos, alelnökök lettek Sárj Lajos és Vágó András; jegyzők Szécsy Miklós polgári iskolai igazgató, Fehér Gábor lapszerkesztő, Kiss György igazgató tanító. A küldöttség által felkért Fogthü János megérkezvén, lelkes beszédben ajánlotta képviselőjelöltül Eötvös Károlyt. — Tomboló lelkesedés követte szavait, különösen pedig, mikor az Eötvös sürgönyét az elnök felolvasta. A végrehajtóbizottság, 50 tagból megalakulván, elnökké ifj. Adám János ev. ref. egyházi gondnok választott s működését azonnal meg is kezdte a végrehajtó bizottság. Óriási lelkesedést keltett, mikor a balmaz-ujvárosi, mikespéresi és szováthi megbízottak eljárásainak eredménye felolvastatott. Mike-Pécsről magából 56 választó jelentkezett, pedig a legnagyobb része a mezőn dolgozik. Balmaz-Ujvároson pedig Madai Imre buzgólkodik, Szováthon is kitűnő kezekben áll az ügy. Minden jel oda mutat, hogy olyan választási küzdelem lesz Szoboszlón okt. 28-án, a milyen eddigelé még két függetlenségi jelölt között nem volt, — ha ugyan Polonyi meg nem gondolja a dolgot, s hátat nem mutat Szoboszlónak.

*

Cselszövő kortesek.

Épületes dolgozat közölnek velünk H. Böszörményből azokról a fortélyos, ravasz korteskedésekről, a melyek segítségével Szinay Gyula népszerűségüket veszített hivei lépre akarják csalni a Kossuth Ferencet követő elvű függetlenségi és 48-as választókat, hogy minden körülmények között bizsitsák Szinay részére a többséget. De nem hisznek már a rókanak és nem engedni magokat a szinlett Tál fordulás által férevezettetni. De hogy az események sorrendjét megtartsuk, ott kell kezdenünk, a mikor még Szinay Gyula egyik legfőbb tényező volt abban, hogy a függetlenségi párt kétféle szakadt. A böszörményi magyarok felháborodtak képviselőjük hütlenségén, a melylyel szakított a Kossuth Lajos fiát követő frakcióval s máig sem tudják megbocsátani neki, hogy valahányszor közöttük megjelent, vad gyűlölettel szidalmazta Kossuth-ékat. — Az ellenszenvet iránta az is növelte, hogy a tagosítás alkalmával a kuria által a városnak ítelt körülbelül háromezer holdas ugynevezett „városi erdő“ tulajdonjogát pörrel támadta meg, ami a város egyetemének, az egész lakosságnak megkárosításával egyértelmű. Amikor mind valószínűbbé lett az országgyűlés feloszlatása, választói felszólították, hogy ha bizalmukra tovább is számítani akar, nyiltan és őszintén valljon színt és esatla-kozzék Kossuth Ferenczhez. Elkövetett beszámoló beszédének megtartása is. A

közvélemény azt várta, hogy Szinay ekkor fog eleget tenni választói kívánságának. De mily nagy volt meglepetésük, amidőn gondosan kerülte a visszatérésre kínálkozó alkalom fölhasználását. De azért a többség akarata ellenére hívei újból felajánlották neki a jelöltséget. Szinay és kised környezete maga is kezdte érezni, hogy veszedelmesen inog lábaik alatt a talaj, — tehát a választás közeledtével megfordították a köpeuyegyet és a mult héten Szinay urék a függetlenségi körben Kossuth Ferencnek egy táviratát mutatták fel, amelyben a megtérő harezost örömmel üdvözli a vezér a maga táborában, De azok fejébe, akik addig is Kossuth Ferencet követték, szöveget ütött azon körülmény, hogy ugyanazon napon jelent meg Bösörményben Szunyogh Bertalan és a Kossuth-párt központi bizottsága nevében ifj. Sívágó Gábort ajánlotta képviselőjelöltül, aki hajlandó is volt a jelöltséget elfogadni. Nehány nappal később Szinay hívei megint a Kossuth Ferenc nevével korteskedtek egy plakáton. Az igazi 48-asok újból elálmélkodtak ezen a dolgon, mert jól tudták, hogy Kossuth Ferenc távol a fővárostól, vidéken utazik. Ez az eljárás annyira elkeserítette ifj. Sívágó Gábort, hogy a bösörményi függetlenségi és 48-as párt mély sajnálatára visszalépett. De Szinay Gyula mégse maradt ellenjelölt nélkül. Mert a szabadelvűpárt a magyar közélet egyik kimagasló alakját, a jeles publicistát, György Endrét kiáltotta ki. György Endre a jelöltséget elfogadta és sance-ai a legkedvezőbbek a győzelemre. Pártja napról-napra erősödik.

A nádudvari kerületben P.-Ladányon Falussy Árpád Ugronpárti jelölt tegnap tartotta programbeszédét. A választók nagy tetszéssel fogadták. Papp Elek kabai választói megakarták zavarni Falussyt, de a Falussy-pártiak ebben megakadályozták. Falussy győzelme csaknem bizonyos. Herz Zsigmond a szabadelvűpárt jelöltje visszalépett.

Független jelöltek Debreczenben. A helybeli függetlenségi párt a II. kerületben hir szerint Szunyogh Bertalan újfehértói birtokosnak, a III. kerületben pedig Sámy Béla biztosító társasági tisztviselőnek és kereskedőnek ajánlotta fel a jelöltséget. Utóbb azonnal kijelentette, hogy azt nem fogadja el.

Pártunk irodája.

A II. kerületi szabadelvű-párt végrehajtóbizottsága megnyitotta irodáját a „Bika“ szálló földszinti 36. számú szobájában, hol egész nap felvilágosítás nyerhetnek.

A végrehajtó bizottság naponként délután 6 órakor a „Bika“ szálló emeleti ezukrásztermében tartja üléseit.

Ezeket a Dr. Király Ferencz II. kerületi szabadelvű párti képviselő jelölt párthíveinek tudomására hozatala végett közöljük.

A tanári kör alakuló gyűlése.

Debreczen, október 19.

A debreczeni tanári kör biztató jelek között kezdette meg a folyó iskolai évben munkásságát. — Szombaton, október 17-én tartotta első gyűlését, melyen a tagok szép számmal jelentek meg, köztük Géresi Kálmán tanker. kir. főigazgató, Mitrovics Gyula ev. ref. lelkész.

Dóczy Imre elnök meleg szavakkal üdvözli a kör tagjait, tartalmas beszédben

mutat rá azon feladatokra, melyeket a tanári egyesületeknek és így a debreczeni tanári körnek is eléje szabnak, egyrészt a magyar közoktatás, a nemzeti köznevelődés kérdései másrészt a tanári társadalom érdekei. — Kitarató munkásságra buzdítja magokat a tagokat.

A jegyzőkönyv hitelesítése után föl szólal Mitrovics Gyula ev. ref. lelkész, a körnek új tagja és előadja, hogy a tanári pálya odahagyása után is lelki szükségletének tartotta a tanársággal való régi kapcsolatot megőrizni, azért lépett be a tanári körbe, melynek szives figyelmébe ajánlja magát. A szép formába foglalt, átérzett felszólalás igen kedvező benyomást tett a gyűlésre, melynek nevében Dóczy elnök kérte az új tagnak szives érdeklődését a kör ügyei és hathatós támogatását a tanárság érdekei iránt.

A kör életében a legutóbbi gyűlés óta felmerült eseményekről Kardos Albert titkár tesz jelentést. A kör tagjai közül többben megjelentek az országos tanár egyesületnek f. évi július 1-én Budapesten tartott millennaris közgyűlésén, amely elfogadta választmányi tagokul a kör képviselőtében bejelentett körtagokat, Cserhalmy Józsefet és Sinka Sándort, azonkívül a kör tagjai közül még beválasztotta a választmányba Dóczy Imrét és Kardos Albertet.

Az ugyanakkor tartott II. egyetemes és országos tanügyi kongresszuson is számosan vettek részt a kör tagjai közül; sőt a kört azon megtiszteltetés is érte, hogy tagjai közül többeket tisztí állásokra emelt a kongresszus, így a középiskolai szakosztályoknak Géresi Kálmán volt az egyik elnöke, Kardos Albert pedig az egyik jegyzője. Ugyane szakosztályban tartott nagyérdékű előadást a gymnasium tanulmányi rendjéről Dóczy Imre, a kinek fejtegetéseit mindvégig helyesléssel kísérte a szakosztály, határozati javaslatát pedig egyhangulag elfogadta.

A közgyűlés legfőbb tárgyául szolgált Kardos Albert felolvasása az állami tanárok helyzetéről. A felolvasó élénk színekkel rajzolja azt a nagy csalódást, a melyet az 1897. évre szóló költségvetési törvényjavaslat okozott az állami tanároknak. Az országos tanár egyesület ugyanis a mult évben emlékiratot nyújtott be a kormányhoz, melyben a tanárság bajait föltárta és a legsürgősebbekre orvostást kér. Az egész közvélemény, maga Wlassics közoktatási miniszter is a legmelegebben méltányolta a tanárságnak ugyancsak mérsékelt kívánalmait, sőt maga Wlassics miniszter ünnepies ígéretet is tett, hogy a legközelebbi költségvetésben gondoskodni fog a legfőbb sérelmek megszüntetéséről, így ígerte, hogy az állami tanárok közül az eddigi egyharmadnál többet emel a VIII. fizetési osztályba, továbbá, hogy az ötödéves korpótléket is megjavítja. Mind-ebből semmit sem valósít meg az új költségvetés, miért is joggal foghatja el az egész tanárságot mély keserűség és bosszus elégedetlenség, annyival is inkább, mert Csáky gróf miniszter ígéreteiben is hasonlóképesen csalódott már egyszer. A tanárságon esett méltatlanság kifejezésére, jogos panaszainak föltárására és a sérelmeknek mentől gyorsabb orvoslására több eszközt ajánl a felolvasó, amelyeket indítványok alakjában terjeszt a közgyűlés elé.

Balassa, Harmath és többek hozzájárulása után a gyűlés elismerését nyilvánítja a felolvasónak a kérdés megválasztásáért és következő határozatokat mondja ki:

1. A kör felhívja a tanár egyesület igazgatóságát, valamint az összes köröket, hogy foglalkozzanak a jövő évi költségvetéssel és fejezzék ki legmélyebb sajnálatukat, hogy a költségvetés a legilletékesebb helyről jött ígéretek daczára sem

valósít meg bármit is a tanárság emlékiratában foglalt kívánalmak közül.

2. Minden egyes kör kérje föl a hozzá közelebb álló képviselőt, vagy képviselőket, hogy méltassák figyelmükre és támogatásukra a tanárság ügyét a képviselőházban és a ház bizottságaiban egyaránt,

3. A tanár egyesület igazgatósága keresse meg a pénzügyi és közoktatási bizottság elnökeit, hogy a rendelkezésükre bocsátott emlékirat alapján tárgyalassák behatóbban a középiskolák és középiskolai tanárok ügyét.

4. Járuljon az igazgatóság mentől előbb a miniszter elé, föltárván sérelmeinket és kérvén az 1897. évi költségvetés keretén belül helyzetünk javítását.

A gyűlés végül Géresi Kálmán kir. főigazgató elnökle alatt bizottságot küldött ki az idej munkaprogramm kidolgozására.

A legközelebbi gyűlését Nyiregyháza szándékszik megtartani a nyiregyházi tagtársak kívánságára.

Táviratok.

—A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A király Beckhez.

Budapest, 19. Ó Felsége Beck báró, vezérkari főnökhöz ötven éves jubileuma alkalmából redkivüli kegyes hangú kéziratot küldött.

A miniszterelnök Szilágy-Somlyón.

Szilágy-Somlyó, október 19. Bánffy Dezső br. miniszterelnököt itt óriási közönség fogadta. A miniszterelnök beszámolójában a függő politikai kérdésekről éppen úgy nyilatkozott, mint ahogy azt a képviselőházban tette.

Erdélyi Jászberényben.

Jászberény, október 19. Erdélyi igazságügyi miniszter tegnap délelőtt fél 10 órakor különvonattal ide érkezett, hogy programbeszédjét megtartsa. Ujszászon ötven tagu küldöttség üdvözölte a minisztert. A jászberényi állomáson mintegy 10.000 ember várta Erdélyit roppant lelkesedéssel. A város fel volt lobogózva s a bevonuláskor kétszázöt koci kísérté be a minisztert a városház-térre, hol programbeszédét elmondta. Az óriási közönség visszafojtott lélekzettel hallgatta a minisztert s közbe közbe viharos éljenzés zúgott fel. Erdélyi programbeszédében felemlítette a szabadelvű párt fényes sikereit. Beszédében daczára, hogy vagy huszszor említette az Apponyi Albert gróf nevét a jászberényiek nem éljeneztek. A miniszter beszéde leirhatatlan hatást keltett. A beszéd után a küldöttségeket fogadta a miniszter. A törvényszék küldöttségének azt felelte a miniszter, hogy teljesítsék alkotmányos jogait, kötelességeiket, de ne vegyüljenek bele a pártusákba s ne járjanak pártgyűlésekbe. — Délben fényes banket volt a Lehel szálló disztermében. A kitünő hangulatban lefolyt banketten mintegy ezer ember volt jelen. Aki ezt az impozáns fogadtatást

látta, meg van győződve, hogy Erdélyi Apponyi Albert gróffal szemben győzedelmesen kerül ki az urnából, bár a szavazókat már most megesketik a nemzeti párt ottani vezérei, hogy Apponyira fognak szavazni. A miniszter délután utazott el Jászberényből, beláthatatlan embertömeg kísérte ki az állomáshoz.

A pénzügyminiszter Egerben.

Eger, október 19. Lukács pénzügyminiszter óriási lelkesedés mellett tartotta meg programbeszédét. Szederkényit csak az érseki palota előtt összegyűlt diákság éljenezte. A miniszter győzelme biztosra vehető.

A földrajzi társulat jubileuma.

Budapest, október 19. A földrajzi társaság negyedszázados jubileumát tegnap ünnepelték Budapesten. A megnyitó beszédet Koburg Fülöp herceg lelkes és nagy-szabású beszéddel nyitotta meg.

Eötvös contra Polónyi.

Budapest, október 19. Az Ugron- és Kossuth-párt elhatározta a napokban, hogy egymással szemben nem állít jelöltet. Ez a megállapodás azonban úgy látszik nem lesz keresztülvive, amennyiben Szoboszlón Polónyival szemben Eötvös Károly lépett fel. (Bővebben a „Választási mozgalom” cz. rovatban.)

Szoborleleplezés.

Budapest, október 19. Mint Brassóból sürgőzzük, ott tegnap leleplezték az ezredéves emlékoszlopot, melynél Perczel belügyminiszter mondott gyönyörű beszédet.

Dinamit robbanás.

Budapest, október 18. Madridból távirják, hogy ott a királyi vonat útjában dinamitbombát találtak, melyet azonban eltávolítottak, mielőtt a katasztrófa bekövetkezhetett volna. A tetteseket nyomozzák.

Leégett gyár.

Budapest, október 19. Geitner és Rausch gummi és guttapercha gyára az éjjel leégett.

Fölrobbant gyár.

Budapest, október 19. Párisból telegrafalják, hogy a drochneki dinamit gyár fölrobbant. Két épületet légbe röpített, egy leégett és számos ember részint meghalt, részint megsebesült.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig. a félék megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Nyitva van elvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig. Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

A Gőzgyűjlesztő „Ötthon”-a Keresk. akadémiá palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattárféléknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nándor napja. Dr. Wolaffka

Nándor v. püspök plébánosnál ma nevenapján igen sokan tisztelegtek. Megjelentek a kath. iskolaszék és egyháztanács valamint a városi tanács tagjai Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterrel. Ma délután a kath. leányiskolák növendékei ünnepélyt rendeznek.

Mayer Emil programbeszédét egész terjedelmében közöljük lapunk mai mellékletén. Olvasóink figyelmét e helyen is felhívjuk a szép beszédre.

Az üzletvezetőségek reformja. Egy szegedi tudósítás alapján csaknem az összes lapokat bejárta az a hír, hogy a vasutak igazgatásának és kezelésének szervezését oly módon készülnek megváltoztatni, hogy az üzletvezetőségeket mindmegannyi vasuti igazgatóságokká alakítják át és a hadtest parancsnokságok székhelyére osztják be. Ez a hír közlőre érdekelvén minket is, utánna jártunk, mennyi hitelt tulajdonítsunk annak. Mert ha csakugyan elvan határozva az önálló hatáskörű igazgatóságokká alakítandó üzletvezetőségeknek a hadtestparancsnokságok székhelyeivel való összehangzásba hozatala, Debreczennek el kellene veszítenie a vasuti üzletvezetőséget, amely pedig szellemi és anyagi tekintetben egyformán fontos tényezője városunk fejlődésének. Hiteles forrásból azt a megnyugtató értesülést kaptuk, hogy az üzletvezetőségekkel bíró városokban időelött való aggodalmakat okozott hír azon sokféle kombinációk alapján keletkezett, amelyek legutóbb merültek fel a magyar államvasutak igazgatásának újra szervezése körül. De még sok víz lefolyik addig a Tiszán, amíg ezek közül bármelyik keresztül megy. Mindenek előtt a külön vasuti miniszteriumot kell felállítani; de még akkor sem képzelhető el, hogy az általános közlekedésügyi érdekeket a katonai szempontokkal akként lehessen összeegyeztetni, hogy a vasuti igazgatóságok kizárólag a hadtest parancsnokságok székhelyeire tétethessenek.

Az egyházkerület költségelőirányzata. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület jövő évi költségelőirányzatát — mint annak idején megirtuk — az előkészítő bizottság elkészítette s tárgyalás céljából november 10-iki közgyűlésén veszi elő az egyházkerület. Az egyházkerületnek a jövő évben 14005 frt. 00 kr. kiadása lesz. ezzel szemben a bevétel 15198 frt. 14 kr. tesz ki s így feleslegül 1192 frt. 24 kr. marad fenn.

A koronázási ösztöndíjak kiosztása.

A városi tanács a koronázás emlékére tett alapítvány két 300 frtos ösztöndíját ma adta ki a folyamodóknak. Egyiket Méri József városi rajzoló kapta meg, aki tanulmányai öregbitése végett Karlsruhéba, Münchenbe és Zürichbe utazik. A másikat Dóczy Béla lakatos-segédnek ítélte a tanács, a ki a budapesti középiskola növendéke lesz.

Esküvő Komádiban. A debreczeni mérnöki kar egyik fiatal rokonszenves tagja Stampach Károly esküdt szombaton örök hűséget Komádiban Madary István ottani főjegyző leányával Czelesztinnel. A fényes nászünnepe után a fiatal pár Debreczenbe hazautazott.

Vérben hagyott házaspár. Valamelyik Kakas-utcai kocsmában mulatott az éjjel Kovács József ács mester Bársony Sándor tűzoltóval. Egy darabig békességesen beszélgettek hanem később összetűztek valami felett, miből heves szóváltás, majd később verekedés kerekedett, a melyben Bársony Kovácsot helyben hagyta. A Kovács feleségét valaki értesítette a verekedésről s asszony azonnal segítségére sietett, a minek ismét az lett a vége, hogy Bársony Kovácsnénak is bevverte néhány helyen a fejét. A véres verekedésnek csak a rendőri őrzővetet véget A vérengző tűzoltó ellen megindították az eljárást.

Erdőőri szakvizsgák. Hajdúvármegye székházánál ma délelőtt kezdették az évente szokásos erdőőri szakvizsgálatokat, Szöllösy János erdőészeti bizottsági elnök és Török Gábor erdőmester vezetése alatt. A vizsgálatokra huszonnégyen jelentkeztek. Ma az írásbeli vizsgák folytak le.

Az iparosok szakrajztanfolyama. Egy közhasznú kulturintézmény, a debreczeni iparosok szakrajztanfolyama ez évben kezdi meg harmadik évfolyamát. A tanfolyamra Fazekas Sándor főreáliskolai igazgatónál most folynak a beiratások. Az iskolai év ünnepélyesen f. hó 25-én nyílik meg. A tanfolyam helyisége most is a főreáliskolában lesz, a tanárkar is ugyanaz marad, csak a gyakorlati kiképzést választják külön az elméleti oktatástól, hogy a hallgatók abban is teljesen precíz ismeretekre tegyenek szert.

Felhívás. Az építész, kőműves és ács mester urakat tisztelettel kérem fel, hogy az ez évi január hó óta szerződött s az iparos tanonciskolába még be nem iratkozott tanonczaikat e hónap folyamán kedd, péntek és vasárnapi napokon a tanítási órák folyama alatt küldjék el szerződésükkel együtt a Baresay-féle háznál levő irodába beiratkozás, november hó 1-től kezdve pedig oktatás végett. Dóczy Gedeon iparos tanonciskolai igazgató.

Szórakozott szerelmes. Pozenban egy ottani polgárnak kis fia háztakarítás közben temérdek levélbélyeget talált és engedélyt kért a papájától, hogy a bélyegeket eladhassa. Az apa szívesen engedett fia kérelmének, sőt még azt is hozzátette:

A bélyegeket levélborítékostul együtt kinald, akkor többet kapsz érte.

A fiu szót fogadott elannyira, hogy a leveleket mindenestül eladta. Par nap múlva a város egyik idősebb hölgye heves szemrehányásokkal illette a gyermek atyját, miért bocsátotta közre az egykor hozzája intézett szerelmes leveleit. A mélyen megilletődött papa most már nagy lelki furdalások között igyekszik a leveleket visszaszerezni.

Zárlat a Hortobágyon. A napokban megirtuk, hogy a Hortobágyon a juhok között a ragadós száj és körömfájás jár-

Ismerjük őt, mint e megye ifjúságának egyik diszt, virágát és ismeri különösen a kerület, melyben most fellép, mint annak a nagynevű családnak méltó sarjadéka, mely e vidéknek mindenkor leglelkesebb gyámolítója, jóltevője volt.

E kerületet képviselte több cikluson át feledhetetlen emlékü édes atyja: **Degenfeld Gusztáv gróf** is, ki itt élte le e vidék népére különösen oly áldásos és emberbaráti cselekedetekben oly gazdag életét.

E kerülethez fűzi tehát **Degenfeld Pál** grófot nem csak ennek földje, melynek részese, gyermek és ifjkorának kedves emlékei, hanem családjának egész tradíciója, innen ered az a lelki vonzalom, mellyel ő e vidék népét, mintegy atyai örökségképpen is — szívébe zárta.

E kölesönös ragaszkodás, a szeretet és hála vezérli a hajdu-nánási kerület választó polgárait midőn győzelemre akarják segíteni azt a zászlót, melyet **Degenfeld Pál** gróf lobogtat.

A zászlótartó és lobogója egyaránt méltók a diadalra.

Degenfeld Pál grófban a hajdu-nánási kerület oly képviselőt nyer, kire mindenkor büszke lehet, kinek szerény és kedves modora, szívjósága, tiszta jelleme, tudományos képzettsége és szabadelvű gondolkozása már maguk jótállanak azért, hogy kerületének érdekei, lakosságának sorsa, előmenetele és boldogulása benne odaadó, áldozatkész támogatójára találja.

Kezeskedik érette eminens egyéni tulajdonságain kívül a vér, mely ereiben foly, a szellem, mely otthonában honolt, a példaképek, kiket önkénytelen is választania kellett.

A **Degenfeld**ek vére foly ereiben, mely mindenkor édes hazánk üdvéért lüktetett, a **Degenfeld**ek szelleme vezérli őt, mely mindig a szabadelvű eszmék híve volt, az ősi **Degenfeld** család nagy és dicső alakjainak példája lelkesíti őt.

Boldogult édes atyja, — a hajdu-nánási kerületnek is atyai pártfogója — mintaképe volt a liberális eszmékért lelkesülő szabadelvűen és demokratikusan gondolkozó magyarul érző és magyar dicsőségért hevülő főurnak, kinek aranyos szívéhez méltóan társult ritka műveltségű nejeinek áldott lelkülete.

A kiből ily nemes szülők vére csergedez, már ezért is méltó a győzelemre.

De zászlója, a **szabadelvűség** lobogója is diadalt kíván.

Mert a lobogó a **haladás**, a **szabadság**, a **magyar hirnév** és **dicsőség** lobogója.

Ez eszme alatt erősödött, gazdagodott az ország, tett szert híre és tekintélyre, emelkedett a tisztelet és becsülés azon fokára, miről a közelmúlt napok fénye és dicsősége is büszkén tanuskodik.

E zászló katonái szerte zuzzák azokat a korlátokat, melyek a középkor maradványaiként a vallási, faji, társadalmi egyenlőségnek útját állják.

Az igazi szabadság, testvériség, egyenlőség lobogója ez és mert **Degenfeld Pál** gróf ily **ψ**symbolummal megy harcba, bizton kiálthatjuk: „*in hoc signo vinces!*”

Választási mozgalmak.

Márk Endre programbeszéde.

Szép számu közönség előtt mondotta tegnap délelőtt el programbeszédét **Márk Endre**, a II. választókerületbeli szabadelvű választó polgárok egy részének jelöltje. **Nagy Sándor** ügyvéd, e frakció végrehajtó bizottságának elnöke nyitotta meg a programbeszéd-hallgató gyűlést, amelyre **Jámbor Ferencz**, **Molesányi János** és **Bé-**

kesi Albert párttagokból álló küldöttség hívta meg a jelöltet.

Viharos éljenzés között lépett **Márk Endre** a terembe. **Nagy Sándor** röviden üdvözölte s felhívta programbeszéde elmondására, amely hivatva van a bizalmat erősíteni, nemesak, terjeszteni is.

Márk Endre mindenekelőtt köszönetet mond azoknak, akik a szabadelvű párt zászlója alatt a képviselőjelöltség felajánlásával őt megisztelték. Kijelenti, hogy a jelöltséget elfogadja.

Bővebben indokolja is, hogy miért. De előbb rámutat azon súlyos helyzetre, amelybe jutott ő, mint a pártnak ez idő szerint még *tikkára* s jutottak azok, akik őt, jelöltül ide állították. Mindjárt kezdetben tisztában volt azzal, hogy az ő jelöltségének igen sok — nem tárgyi — hanem szubjektív okból ellenfelei lesznek. De hát ő is ember. Ezért meg nem tagadhatta, hogy a rövidre szabott emberi élet munkásságához az alkalmat föl ne használja, ott, ahol kínálkozik. Mind n tevékenységében hazája városa java vezet. — Ebből folyólag az a remény sem engedte meg a felajánlott jelöltség el nem fogadását, ha elnyerheti a képviselői állást, talán sokkal többet és szélesebb körben munkálkodhat azokért, akik biznak ő benne. És végül nem utasíthatta vissza azért sem, mert jelöltsége, buzgalma és nyílt intenciói miatt *kedvező fogadtatás*ra talált azon polgártársai előtt is, akik *ideális politikai eszmékért lelkesülnek*.

Beszéde további részében a szabadelvű párt intéző bizottságának eljárásával foglalkozott. Fájt neki, hogy pártja intézősége a választókat elzárta attól, hogy a jelölt személyére nézve nyilatkozhassanak. Holott az ő híveinek végrehajtó bizottsága egyáltalán nem akarta leszorítani a másik párt jelöltjét a küzdelemről. Az volt a kívánsága, hogy mindkét jelölt egyformán mérkőzzék, s azt kívánta, hogy mindegyik fél őszintén és becsületesen igérje meg, hogy bármelyik jelölt marad kisebbségben, ennek hívei a többséget azután teljes erővel támogassa. De ez a törekvés rideg visszautasítással találkozott. Őszintén mondhatja, hogy ő mindig a béke fenntartására törekedett. Most már minden ballépésért az intézőséget terhelni a felelősség. Ha békétlenkedünk, ebből sem a pártnak, sem a városnak nem lehet haszna. Mindenkinek tudnia kellett volna, hogy az egyetértés által kiesiny dolgok is nagygya nőnek, egyenetlenség által a nagyok is szétmálnak.

E felesleges kitérés után áttért a programbeszéd tulajdonképeni tárgyára. Programja igen egyszerű és világos főként hallgatói előtt, akik őt gyermek-kora óta ismerik.

Elénk helyeslés között jelenti ki, hogy *híve a Monarchia másik felével törvényesen létesített kapcsolatnak és liberális végső lehetőséig!* Ebben jelezve van az az út, a melyen ő megválasztása esetén haladni fog.

Egyenként szölt mindazon fontosabb aktuális kérdésekről, amelyek részint már most, részint a közel jövőben napirenden lesznek.

Legelőször is az *egyházpolitikai törvények revíziójára* vonatkozólag nyilatkozott. Visszament 1848-ig a midőn a magyar nemesség a történelemben csaknem páratlan áldozatkészséggel lemondott ősi kiváltságairól és az alkotmány sánczaiba befogadta a nép millióit; amidőn megtörtént a nagy lépés a vallás egyenjogúság felé, az örök emlékezetű XX. t. cz. megalkotásával. A kath. klerus előbb szembeszállott ez ellen. De azután hazafisága felhagyott az ellentállással s nem egy tagja fegyvert is fogott a megtámadott jogok és szabadság védelmére.

A most életbeléptetett egyházpoli-

tikai törvények ellen is tiltakozott — megengedi tiszteletre méltó okokból a klerus. De ha a papság vezetése alatt most egy párt szervezkedett azok megváltoztatására, e nemzetellenes bűnért nem érheti vád a klerus egészét, nem férhet kétely annak hazafiságához.

Csak azokat vádolhatjuk, akik az oltárt is korteszszközül alacsonyítják e lelketlen küzdelemben, akik képesek a nemzetiségekkel is szövetekezni, üszköt dobva házunk födelére, csak hogy megállíthassék hódító útjában a nemzeti állam kiépülését is elősegítő szabadelvűséget. Ő mindenkor hazafias kötelességének ismeri a néppárt és a revízió ellen küzdeni. (Eljenzés.)

Áttérve a *kvótára és a vám és kereskedelmi szerződés* kérdésére, úgy nyilatkozott, hogy ha nem sikerül a kvótát nemzeti érdekeinknek megfelelőleg megoldani, nem tartaná helyes dolognak, hogy a vám és kereskedelmi szerződés meghosszabbítása által gazdasági önállóságunkról újabb tíz évre lemondjunk.

A kvóta felemelésébe semmi szín alatt nem megy bele. A 31.6 %-os kvóta is annak idején a kiegyezéskor a csak jó békekesség kedvéért fogadtatott el általunk, nem pedig azért, mintha igazságosan megfelelt volna hazánk teherviselő képességének. Abban a reményben fogadtuk el, hogy idővel Magyarország gazdaságilag is meg fog erősödni. Az már most a kérdés, hanyatlott-e vagy emelkedett az örökös tartományok teherviselő képessége. Az ő meggyőződése szerint legalább is oly arányban fejlődött mint a miénk. Tehát visszautastja a kvóta felemelését.

Ha erre nézve megegyezni tudnánk a fenti értelemben Ausztriával, nem zárkoznék el a vám és kereskedelmi szerződés újra megkötése elől sem, de csak az esetben nem, ha a magyar gazdasági érdekek kellő védelemben részesülnek.

Rövidebben szólott a többi aktuális kérdésekről s így mi is rövidebben búgunk el a programbeszéd hátralevő részével.

A magyar mezőgazdaság állapotában alig talál egy megnyugtató pontot. A magyar gazda nem előtte, hanem benne van a krízisben. Ennek okai igaz hogy nagyjára rajtunk kívül esnek, a melyeken segíteni nem tudunk, de kötelességünk a válságot elviselhetőbbé tenni. Nem a tultermelésben rejlik az alacsony buzaárak oka, hanem a gabonaneműekkel folytatott üzérkedésben. Az a baj, hogy milliárdokra menő papiros buza van forgalomban. E miatt marad minden haszon az üzér zsebében. Lelkiösmeretesen fogja sürgetni a tőzsdei játék, a határidő üzlet eltörlését.

Ellenzeni fogja a román buzának vámmentes behozatalát. Baj az is, hogy a jelzáloghittel kevés és drága. A kis gazda személyes hiteltől nem is beszélhet. A bank szabadalom meghosszabbításánál gondot kell fordítani arra is, hogy a magyar mezőgazdasági érdekek kellő figyelemben részesíttessenek. Különben ő nem lehetne abban a helyzetben, hogy a jegybank szabadalom meghosszabbítására szavazzon.

A szocializmus terjedése ellen is állami intézkedéseket követel, hogy a nagy tőke a munkást ki ne zsákmányolja, hogy a munkások baleset ellen biztosíttassanak, hogy a közegészségügy a gyárakban ellenőriztessék, hogy a munkások helyzetén fogyasztási szövetkezetekkel segítsenek; hogy ily módon a munkás atyját lássa a munkaadóban.

Majd a szorosan véve az ő resortjába tartozó kérdésekre tért át: a jogélet terére. Elismeri, hogy sok üdvös történet bár, de még mindig sok a kívánni, javí-

Közgazdaság.

A termelvény megosztás és a nyerevényben való részesülés a mezőgazdaság terén.

Gillman és Katscher Lipót után.

Najdu József.

I. A termelvény megosztás.

(Folytatás.)

Már Columella, a ki időszámításunk első évszázadában élt. — „De re rustica” című iratában a termelvény megosztás előnyeit fejtegette. Miként azon időkben, úgy a jelenben is e rendszer leginkább oly mezőgazdasági üzemeknél ajánlatos, amelyek nagy tőkét és igen gondos és körültekinthető vezetést, valamint alapos művelést igényelnek, mint pl. az (claj) tenyésztés Olaszországban, avagy a szőlőtermelés Kisázsiaiában, Olaszország és Schweizban. John Stuart Mill, az első brit nemzetgazdász, a ki a termelvény megosztás jogosultságát felismerte, a „nemzet gazdaságtan alapvonalai”-ban eképp ír: „A félhaszonbérlet kevésbé ösztönöztetik megteremtésre, mint a paraszt kisbirtokos, mert szorgalma gyümölcsének csak a felét és nem az egészet élvezi; de mégis a derék, kifogástalan munka iránti előszeretettel felette nagyobb, mint a csak napszámosénak, a ki is vajmi keveset gondolhat a végeredményt illetőleg, legfeljebb csak azon óhajra, hogy el ne bosáttassék.” Chateauvieux az Olaszországban, de — főleg Toscanában — divó mezeiről egy körülményt, t. i. az érdekközösség létezését és a földbirtokos és félhaszonbérlet közötti békés egyetértést tartja olyan tényezőnek, mint a melyeknek [melyében nagy erkölcsi haszon leledzik.]

Sajnálatos jelenségként tekinthető, hogy a termelvény megosztás rendszere félhaszonbérlet nem igen sarkalja, hogy javításokat eszközöljön és belterjesebb gazdálkodást honosítson meg, a mely manapság felette szükségesnek mutatkozik. A félhaszonbérlet a kis birtokosra való átmenet megkönnyítése, avagy a haszonbérletre eső pénz felemelése és a földbirtokosnak csökkentése segítene e bajon; de minden valószínűség szerint az egész rendszer előbb vagy utóbb egészen elfoghat tűnni és a földbirtoklása átszáll az azt megmunkálókra. Akkor a szorgalom tetőpontját éri el, valamint a körültekintés is felette nagyobb lesz a mezőgazdaságnál. Csak a teljes birtoklás tudata fejtheti ki az egész szorgalmat és az igazi érdekeltiséget. Habár a teljes birtoklás sem bir azon büverővel, hogy a javíthatatlan télenkedőket tevékenyen, avagy rendkívüli tékozlókat takarékosokká tegyen, de mégis közönséges természetűeknél, tehát a legtöbb embernél az „egyedüli birás” varázs szava a mezőgazdaságban nagyobb csodákat művel, mint bármely más hivatásnál. Azért beszélnek oly sokat az amerikai ültetvényesek gyakran „emberfeletti szorgalmáról” és Mill így ír: „Aki csak egy oly országot keresett fel, a hol a parasztbirtokok a tulnyomók, az bizonyára annak lakóit a föld legszorgalmasabb népének fogja tartani.” Minél inkább törekszik a földnek a megművelője a birtok egészbeni megszerzéséhez, annál jobb lesz az általa teljesített munka. A tökélyesség legalacsonyabb fokán áll a napszámos, a kinek egyáltalában nincs reménye ahhoz, hogy valaha földbirtokos lehessen. A félhaszonbérlet egy kissé előrehaladt országban, a kinek bár nem nagy reménye van a föld megszerzéséhez, már is jóval tökélyesebb munkát fog felmutatni. Azon bérlet ki remélheti, hogy az általa művelt földnek előbb vagy

utóbb birtokába juthat, oly szorgalmat fog kifejteni, amely egy valódi birtokosétól vajmi kevéssel különbözik. Mindazonáltal csakis a kizárólagos és teljes birtoklás idézheti elő a szorgalom és a körültekintés ama magas fokát, a mely a modern mezőgazdaságot a tökély mostani fokára segítette.

(Folyt. köv.)

Közönség köre.*)

A Nyilvános Olvasóterem.

Valóban nem tudom elgondolni, hogy miképpen éri el célját a „Nyilvános Olvasóterem”? Mert szerintem célja a „Nyilvános Olvasóteremnek” az, hogy tudományos pályán haladóknak segédkezet nyújtson, hogy magukat minél jobban kiképezzék. Mivel vannak egyes munkák melyeknek megszerzésére szegény embernek anyagi ereje nincsen.

Többször megfordultam már a „Nyilvános Olvasóterem”-ben s nagyon csodálkoztam a felett, hogy a szak pályánhaladók közül (t. i. az Akadémisták) olyan kevesen látogatják.

Ennek okát én kettőben vélem fel találhatni.

Egyik oka az, hogy a szakpályán haladók közül sokat ragad magával a világ s a könyvet szegletbe dobják, s még a legszükségesebb munkát s annak is legnagyobb részét nem végzik, másokat az önfenttartás munkája tart vissza.

De nem akarok én e felett elmélkedni, hanem egy másik baj elhárítására térek át. A miért irtam épen cikkemet.

A kik komolyan hozzá fognak munkájukhoz s eme segédkezőket igénybe venni igyekeznek, azoknak is sok nehézséggel kell megküzdniök és így kénytelenek vele felhagyni, mert céljukat el nem érik.

Először is egy héten csak háromszor van nyitva a Nyilvános Olvasó s azok közül is e hónapban már két ízben elmaradt. Nyitva van pedig d. u. 3—6 óráig, igen de ez sincs soha betartva, most mikor már kezd setétedni, akkor be kell a könyvet adni, tehát a 6 órából 5 lesz s így ha még nyitva is lenne mindig a kihirdetett időben, akkor is egy héten csak hat órát olvashat az ember, mi pedig felette kevés. De később midőn meg fogják gyujtani a gázt, mivel most még nem ég (mert spórolnak) akkor is a könyvtárnok urmárfelé-kor beszedia a könyvet.

Az itt felsorolt dolgok az okai annak, hogy még aki igénybe akarja is venni a „Nyilvános olvasót” az is elidegenedik tőle; amit a multkor ép jól megjegyezett egy jogász kollegám. Ugyanis vártuk az Olvasó nyitását, de hasztalan s eme kérdést intéztem hozzá, hogy miért ily kevesen látogatják a Nyilvános Olvasót? — mert akadémisták csak ketten voltunk. — Akkor adta ama találó választ.

— Ennyi a megjegyzésem! — Hogyan gondolom én eme baj orvoslását?

Először is mindég a hirdetett időben tartassék meg a könyvosztás mindég, a jelölt napon s nem 3—6 óráig, hanem 2 órától 6 vagy 7 óráig, s meg lehet tartani, mindég, mivel alkönyvtárnok is van s ha nem érkezik a főkönyvtárnok, tartsa be az időt az alkönyvtárnok.

De szerintem sokkal helyesebb volna, ha egy héten nem 3-szor, hanem legalább is 5-ször lenne nyitva a „Nyilvános Olvasó”, így célját a könyvtár látogató jobban elérné, hogy ha egy munka olvasásához hozzá fog hamarabb átveheti s könnyebben áttekintheti.

*) E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Továbbá a közkezen forgó munkából legalább két példány lenne használatban; ne esnék az meg, hogy ha az ember egy pár percet késik valamikor, akkor azt már más kiveszi és így nem olvashat.

Ezek röviden az én nézetem szerint, azok az okok, melyek miatt már nem felelhet meg feladatának a Nyilvános Olvasó.

Bizonyára ha az általam említett ujtások életbe léptetnének, ez az ifjuságnak nagy hasznára lenne.

H. L.

joghallgató.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 24.

Bérlet 19. sz.

Hétfőn, 1896. október 19-én:

Könyves Kálmán.

Történeti dráma 5 felvonásban. Irta: Jókai Mór.

Holnap kedden, 1896. október 20-án,

Az utolsó levél.

Vigjáték 3 felv. Irta: Sardou Viktor. Fordította: Szerdahelyi K.

Ingatlanok forgalma.

— A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

1. Sándor György és neje veszik Szabó Mihálytól ennek csapó kerti szőlőjét 320 frtért.
2. Borus András és neje veszik Szabó Mihály és nejétől ezeknek ujosztású följküket 280 frtért.
3. Ifj. Vitárius Sándor és neje veszik Fényi Gábor és nejétől ezeknek 2-43 sz. a. házukat 2100 frtért.
4. Borus József és neje veszik Horváth Ferencztől ennek posta kerti szőlőjét 200 frtért.
5. Kovács Mihály és neje veszik Kovács Jánosné született Bánki Máriaától ennek homok kerti szőlőjét 300 frtért.
6. Burai Ferencz veszi dr. Magos Györgytől ennek Bánki-kaszálóját 750 frtért.
7. Süvöltős Sándor és neje veszik Porcsin Simuenné Véghe Zsuzsánától ennek ondő földjét 600 frtért.
8. Mintó Jánosné szül. Molnár Jolán veszi Széll József és nejétől ezeknek sesta kerti szőlőjüket 600 frt vételárért.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. október hó 1-től.

Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:	6. p.
Budapest felé (gyorsvonat)	reg. 8 40
Budapest—Nagyvárad felé	d. u. 12 38
Budapest—Nagyvárad felé	este 10 31
P.-Ladány--Nagyvárad-felé*)	d. u. 3 48
P.-Ladányig (minden kedden)	déli 12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este 8 15
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u. 4 07
Szatmár—M.-Sziget felé	este 8 —
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel 3 06
Csak Szatmárig	reg. 5 30
Miskolcz—Kassa felé	reg. 8 25
Miskolcz—Kassa felé	este 8 10
Szerencs-S.—A.-Ujhely-Kassa felé	d. u. 4 08
	reg. 5 28
H.-Böszörmény--Büd- } m. áll. v.-től	reg. 5 51
Sz.-Mihály-felé } vásártérről	d. u. 3 57
	d. u. 4 10
Füzes-Abony felé (m. áll. v.-től)	reg. 4 48
	(vásártérről)
Ohát-Kócs-Polgár felé m. áll. v.-től	d. u. 4 12
	(vásártérről)
Derecske—Nagy-Léta felé	reg. 8 36
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u. 4 17

*) P.-Ladánytól gyorsvonat.

Budapestre érkeznek:
 reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gyv. d. u. 1 50
 déli 12 ó. 36 p.-kor induló szv. este 8 10
 az este 10 ó. 31 p.-kor induló szv. reg. 5 45

Budapestről Debreczenbe indul:
 délután 3. ó. 47 p.-kor érk. szv. reg. 9 40
 az este 7 ó. 09 p.-kor érkezé gyv. d. u. 2 15
 az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkezé szv. este 7 05
 az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkezé szv. este 9 15
 P-Ladányig gyv. átszállással

Debreczenbe érkeznek:
 Budapest-Nagyvárad felől d. u. 3 47
 Budapest-Nagyvárad felől gy.-v. este 7 09
 Budapest-Nagyvárad felől éjjel 2 40
 Nagyvárad P-Ladány felől reg. 7 40
 Csák P-Ladánytól reg. 5 12
 M-Sziget-Szatmár felől reg. 7 50
 M-Sziget-Szatmár felől d. u. 12 16
 M-Sziget-Szatmár felől este 10 16
 Csák-Szatmártól este 6 58
 Kassa-Miskolcz felől reg. 8 07
 Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerenes felől déli 12 21

Debreczenbe érkeznek:
 Kassa-Miskolcz felől este 7 50
 B.-Szt.-Mihály } vásártérre reg. 8 09
 m. áll. v.-hoz reg. 8 17
 H.-Böszörmény felől } vásártérre este 8 40
 m. áll. v.-hoz este 6 49
 F.-Abony felől (vásártérre) d. u. 5 23
 F.-Abony „ (m. áll. v.-hoz) d. u. 5 32
 Ohat-Köcs-Polgár felől (vásártérre) reg. 7 50
 Ohat-Köcs-Polgár „ (m. áll. v.-hoz) reg. 8 —
 Derecske-Nagy-Léta felől reg. 7 25
 Derecske-Nagy-Léta felől d. u. 8 18

Kiadó és laptulajdonos:
 „Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.
 Felelős szerkesztő: Kocz Akos.

Ujdonságok

az őszi és téli idényre
 Divatos női ruhaszövetekben,
 Színes selymekben,
 Legujabb diszekben, 869 0-44
 mosó velezekben,
 Téli nagykendőkben,
 nagy választékban érkeztek raktárra.
Szabó Lajos fiai,
 Debreczen, Rózsater.

Arany érem! Arany érem!

Kárpáti mellszörp
köhögés ellen
 mell- és tüdőbeteg részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész. továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.
 Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek- és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használhatók a fentebb felsorolt betegségeknél. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti meltea.
 Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitünő sikerrel használatik a fentebb felsorolt betegségeknél.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán. Debreczenben Tóth Béla gyógyszerertárában (Tisza-pa ota). 926-20-1

226.

Az „ISTVÁN” gőzmalom társulat
 örleményeinek

ARJEGYZÉKE
 saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	14.60
B. „ „ apró szemű	13.80
0. Királyliszt	13.80
1. Lángliszt kivonat	13.40
2. Elsőrendű zsemlyeliszt	13.20
3. Zsemlyeliszt	12.60
4. Elsőrendű kenyérliszt	12.—
5. Közép kenyérliszt	11.60
6. Kenyérliszt	11.20
7. Barna kenyérliszt	9.60
8. Takarmányliszt	6.80
11. Finom korpa zsákkal	3.60
11. „ „ zsák nélkül	3.40
12. Durva korpa zsákkal	3.40
12. „ „ zsák nélkül	3.20
Csirke buza zsák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0-6 számig	85 kiló
7. és 8. szám	70 „
11. 12.	50 „

Debreczen, 1896. okt. 18. 922-3-2

Csődhirdetmény.
 Vagyonbukott **Kovács Antal** csőd-tömegéhez leltározott mintegy 1700 forintnyi becsértékű áruk és 250 forintnyi becsértékű üzleti felszerelések a csődválasztmány határozata alapján

zárt ajánlatok
 utján eladatnak.

A zárt ajánlatok **folyó hó 24-kén délután 4 óráig** ugy a tömeggondnokhoz, mint a csődválasztmány elnökéhez beadhatók.

Az ajánlatokhoz a megajánlott összeg 10%-a készpénzben óvadéknak melléklendő.

Az áruk és felszerelések megtekintése céljából ajánlatot tenni szándékozók napoként reggel 8-9 óráig tömeggondnoknál jelentkezhetnek.

Az ajánlatok el, vagy el nem fogadása fölött a választmány szabadon határoz.

Dr. Moskovitz Jenő,
 tömeggondnok.
 920-2-1

Férfi ruhákra

Peruian, Tricot, Doscin, brassói és gácsi

divatposztók
 olcsó szabott árakon kaphatók

Szabó Lajos Fiai
 cégénél, 870 0-53
 Debreczen, Rózsater.

Hatásos reklámtáblákat
 arany vagy ezüst préseléssel;
 gyönyörű kivitelű színes rajzokkal ellátott

Üzleti reklámkártyákat
 tetszés szerinti szöveggel;

Raktári nyomtatványokat;
 erős vászonkötésű

Bevásárlási könyvecskéket
 * olcsóbban mint bárhol *

ajánl

CSOKONAI
 nyomda- és kiadó részv.-társaság
 Debreczenben.

Mű- és Könyvnyomaa
 Hirlapkiadó-vállalat
 Dismű-könyvkötészet